

Mogućnosti i podrška pri samozapošljavanju

Sadržaj

UVOD	2
1. MIKRO, MALO I SREDNJE PODUZETNIŠTVO	2
1.1 Kriterij za definiranje poduzeća.....	2
1.2 Poslovni plan.....	4
1.3 STARTUP	5
1.4 SPIN-OFF TVRTKE	5
2 VRSTA POSLOVNOG SUBJEKTA	6
2.1 OBRT	6
2.1.1 Porezi i prirezi	6
2.1.2 Otvaranje obrta	6
2.2 Jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću – j.d.o.o.....	7
2.2.1 Koraci pri otvaranju jednostavnog društva s ograničenom odgovornošću	7
2.3 Društvo s ograničenom odgovornošću - d.o.o.	8
2.3.1 Koraci pri otvaranju društva s ograničenom odgovornošću	8
2.4 Porezi i prirezi	8
2.5 Usporedba između poduzetničkih subjekata	9
3 FINANCIRANJE I PODRŠKA PODUZETNIČKIM SUBJEKTIMA	11
3.1 Financiranje novih poduzetničkih subjekata	11
3.2 Institucije za financiranje poduzetništva	12
4 TERA TEHNOPOLIS	13
4.1 Inkubacija stanara u Tera Tehnopolis inkubatoru	13
4.2 Nacionalni i međunarodni projekti za potporu malim i srednjim poduzetnicima	14
5 IZVORI	15

UVOD

Samozapošljavanje je jedan od načina na koji ljudi kreiraju i provode nove ideje i metode za proizvodnju roba i pružanje usluga. Pojmovi „samozaposleni“, „poduzetnik“, „vlasnik tvrtke“, odnose se na svakoga tko samostalno ostvaruje prihod u obliku vođenja tvrtke, obavljanjem djelatnosti po ugovoru ili kao pripadnik slobodnog zanimanja. Samozaposlena osoba je ona osoba koja obavlja poslovnu djelatnost ili aktivnost samostalno ili s manjom skupinom ljudi, sa ili bez zaposlenih kod nje kao poslodavca.^[11]

1. MIKRO, MALO I SREDNJE PODUZETNIŠTVO

1.1 Kriterij za definiranje poduzeća

Europska komisija, u suradnji i konzultacijama s državama članicama, poslovnim organizacijama i stručnjacima iz EU, kao i na temelju zaključaka otvorenih konzultacija putem Interneta, definirala je kriterije za određivanje oblika poduzeća. Ovom definicijom Europska komisija želi se jasno odrediti spada li pojedino poduzeće u kategoriju mikro, malog ili srednjeg poduzeća – MSP (eng. Small and medium sized Enterprises – SME).

Kriteriji za definiranje poduzeća su slijedeći:

A. Definiranje prema broju zaposlenih, godišnjem prometu i godišnjoj bilanci

Kategorija poduzeća	Broj zaposlenih	Godišnji promet	Godišnja bilanca
Mikro	< 10	≤ 2 milijuna EUR	≤ 2 milijuna EUR
Malo	< 50	≤ 10 milijuna EUR	≤ 10 milijuna EUR
Srednje	< 250	≤ 50 milijuna EUR	≤ 43 milijuna EUR

Tablica 1. Kriteriji definiranja poduzeća

Od tri navedena kriterija za definiranje MSP-a, dva moraju biti zadovoljena kako bi određeno poduzeće zaista spadalo u kategoriju MSP-a. Pri definiranju, obavezna kategorija je broj zaposlenih te se, uz nju, uzima i jedna od ostale dvije kategorije: godišnji promet ili godišnja bilanca. Ukoliko su zadovoljena dva od tri kriterija na navedeni način, poduzeće spada u jednu od kategorija MSP-a.

B. Definiranje prema udjelu u poduzeću

Ova definicija ima još jedan uvjet koji je nužno zadovoljiti za konačnu kategorizaciju poduzeća. Kao što je ranije navedeno, u obzir se uzimaju i povezanosti između 2 ili više poduzeća. Ovdje postoje 3 kategorije poduzeća:

- **Autonomno poduzeće** - Većina poduzeća u Europskoj Uniji je autonomno. To znači da je poduzeće u potpunosti neovisno ili je partnerski povezano s jednom ili više tvrtki. Kod autonomnih poduzeća, partnerski udio jednog ili više poduzeća ne smije prelaziti 25% ukupnog udjela poduzeća i obrnuto. No, postoji i iznimka. Poduzeće će se smatrati autonomno čak i kada je prag od 25% udjela ili više, ali ne više od 50% u vlasništvu jednog od sljedećih subjekata ili više njih, pod uvjetom da oni nisu međusobno vezani:
 - Javne investicijske korporacije, venture capital tvrtke i poslovni anđeli;
 - Sveučilišta i neprofitni istraživački centri;
 - Institucionalni ulagači (Europska komisija nema formalno prihvaćenu definiciju institucionalnih ulagača. Općenito se smatraju ulagačima koji trguju velikom količinom vrijednosnih papira u ime većeg broja manjih ulagača koji nisu izravno uključeni u poslove upravljanja tvrtkom u koju ulažu. Npr. mirovinski fondovi se mogu smatrati institucionalnim ulagačima), uključujući fondove za regionalni razvoj;
 - Autonomna lokana vlast sa godišnjim proračunom manjim od 10 milijuna EUR-a i manje od 5.000 stanovnika.
- **Partnersko poduzeće** - Ukoliko udio jednog ili više poduzeća u drugom poduzeću iznosi 25% ili više, a manje od 50%, njihov odnos postaje partnerski te se to poduzeće više ne može smatrati autonomnim. Poduzeće se smatra partnerskim u slučaju da:
 - Udio poduzeća u drugom poduzeću ne iznosi manje od 25% ili više od 50% što znači da se taj postotak odnosi na postotak glasačkih prava i kapitalnog udjela te ukoliko udio drugog poduzeća u tom poduzeću ne iznosi manje od 25% ili više od 50% što znači da se taj postotak odnosi na postotak glasačkih prava i kapitalnog udjela.
 - Poduzeće nije vezano za drugo poduzeće što znači, između ostalog, da udio glasačkih prava u drugom poduzeću ili obrnuto, ne smije iznositi više od 50%. U tom slučaju, pri definiranju spada li pojedino poduzeće u jednu od kategorija MSP-a, konačnom broju zaposlenih i godišnjem prometu/godišnjoj bilanci pridodaju se isti pokazatelji drugog ili više poduzeća s kojima je to poduzeće u partnerskom odnosu i to za onoliki postotak koliko drugo poduzeće ili poduzeća imaju udjela u navedenom poduzeću.
 - Pri računanju pokazatelja, radi izbjegavanja prekomjernog računanja, poduzeću se pripisuju pokazatelji samo onih poduzeća s kojima je poduzeće izravno u partnerskom odnosu. Ne pripisuju se pokazatelji onih poduzeća s kojima su partneri prvog poduzeća u partnerskom odnosu.
- **Vezano poduzeće** - Poduzeće može biti i vezano. Karakteristika vezanog poduzeća je većinski udio jedne ili više tvrtki u udjelu vezanog poduzeća. Točnije, ukoliko je više od 50% udjela poduzeća u vlasništvu jedne ili više tvrtki, poduzeće se smatra vezanim, budući da tvrtka s većinskim udjelom ima dominantan utjecaj u odlučivanju poduzeća. Dva ili više poduzeća se smatraju povezanim ako:

- Jedno poduzeće je u vlasništvu većine udjela ili većinskih glasačkih prava unutar drugog poduzeća - Jedno poduzeće ima pravo postavljanja ili smjenjivanja većine administrativnog, upravljačkog ili nadzornog tijela drugog poduzeća;
- Ugovor potpisan među poduzećima ili zakonska odredba u memorandumu ili statutu jednog poduzeća dopušta drugom poduzeću da ostvari dominantan utjecaj u poduzeću;
- Jedno poduzeće ima mogućnost, na temelju ugovora, potpune kontrole i upravljanja glasačkim pravima dionika ili članova.

U tom slučaju, pri definiranju spada li pojedino poduzeće u jednu od kategorija MSP-a, konačnom broju zaposlenih i godišnjem prometu/godišnjoj bilanci pridodaju se isti pokazatelji tvrtke ili tvrtku s kojima je poduzeće u partnerskom odnosu i to u iznosu od 100% tvrtke za koje je poduzeće vezano. Također, u slučaju da vezane tvrtke ne sastavljaju konsolidirane račune te da je tvrtka za koju je poduzeće vezano također vezano za drugu tvrtku ili tvrtke, konačnom broju zaposlenih i godišnjem prometu/godišnjoj bilanci pridodaju se isti pokazatelji svih tvrtki koje su u vezanom odnosu.

C. Odnos poduzeća s tijelima javne vlasti

Poduzeće se ne može smatrati MSP-om ukoliko je 25% ili više udjela izravno ili neizravno kontrolirano, jedinstveno ili zajednički, od strane jednog ili više tijela javne vlasti. Ovo ograničenje postoji iz razloga što bi takva poduzeća, zbog svoje vlasničke i upravljačke strukture, mogla imati određene „prednosti“ s obzirom na ostala poduzeća čija vlasnička struktura nije definirana na ovaj način. Pod pojmom prednosti, ovdje se misli prvenstveno na financiranje. Također, pri takvom odnosu postoje određene poteškoće u definiranju konačnih nužnih pokazatelja potrebnih za definiranje poduzeća prema kategorijama MSP-a. Poduzeće će se smatrati autonomno čak i kada je prag od 25% udjela ili više, ali ne više od 50% u vlasništvu jednog subjekata ili više njih, koji prema nacionalnom zakonodavstvu imaju status javnih tijela, pod uvjetom da oni nisu međusobno vezani.^[12]

1.2 Poslovni plan

Poslovni plan je pisani dokument koji odgovara na sva važna pitanja: što, kako, zašto, do kada, kojim sredstvima, gdje itd. Služi kao karta i kompas za realizaciju poduzetničkog projekta i kao glavno sredstvo komunikacije s poduzetnikovim okruženjem.

Glavni dijelovi poslovnog plana su:

1. Opis i analiza postojeće situacije koji uključuje tehnologiju i organizaciju poslovanja
2. Marketing plan
3. Financijski plan

Poslovni plan se često fokusira samo na dio lanca dodane vrijednosti na koji se planirano konkretno odnosi, no u ovoj fazi planiranja uputno je razmotriti cijeli lanac dodane vrijednosti iz jednostavnog razloga: možda se u lancu dodane vrijednosti prije ili poslije određenog proizvoda nalazi izuzetno povoljna poduzetnička prilika.^[13]

Tera Tehnopolis provodi projekt: Natjecanje u pisanju studentskih poslovnih planova Budi uzor®. Detaljnije informacije mogu se pronaći na web adresi www.portfolio.web.tera.hr/?page_id=345.

1.3 STARTUP

Startup je tvrtka ili organizacija (razvojna tvrtka) stvorena s namjerom da istraži skalabilne poslovne modele ^[11]. Skalabilan poslovni model podrazumijeva da rast prihoda mora biti puno veći od rasta troškova ^[18]. Nije svaka novo otvorena tvrtka startup, startup je specifičan podskup novo otvorenih tvrtki koji ima posebna pravila. Jedna od definicija koja nastoji razlikovati startupe od drugih poduzetničkih pothvata kaže da je startup "Novoosnovano ili nedavno osnovano poduzeće s globalnim ambicijama i globalnim potencijalom".^[11]

1.4 SPIN-OFF TVRTKE

SPIN-OFF u ekonomskom smislu označava kreiranje nove pravne osobe u kojoj osnivač zadržava vlasnički udjel. Djelatnost koju će obavljati nova tvrtka nije osnovna djelatnost osnivača, a može se temeljiti na zaštićenom intelektualnom vlasništvu stvorenom u procesu istraživanja i razvoja. Na ovaj način osnivač sprečava odljev vrsnih stručnjaka i zadržava ih u svojoj sredini čime pridonosi svom ugledu uz istovremeno smanjenje zajedničkih troškova. ^[14]

2 VRSTA POSLOVNOG SUBJEKTA

2.1 OBRT

Obrtom se smatra djelatnost registrirana u skladu sa Zakonom o obrtu. Obrt je samostalno i trajno obavljanje dopuštenih gospodarskih djelatnosti od strane fizičkih osoba sa svrhom postizanja dobiti koja se ostvaruje proizvodnjom, prometom ili pružanjem usluga na tržištu.

2.1.1 Porezi i prirezi

Porezi i doprinosi za obvezna osiguranja što su ih obrtnici dužni plaćati:

1. Porez na dohodak
2. Prirez porezu na dohodak
3. Porez na dobit
4. Porez na dodanu vrijednost (PDV)
5. Plaćanje poreza po odbitku
6. Ostali porezi
7. Doprinosi za obvezna osiguranja

Detaljniji podaci o porezima i prirezima što su i h obrtnici dužni plaćati mogu se pronaći na web adresi www.porezna-uprava.hr/obrtnici/Stranice/Obrtnici3.aspx .^[15]

Detaljniji izračun poreznih davanja i obaveznih uplata za mirovinsko te zdravstveno osiguranje možete potražiti na web adresi www.rrif.hr/kalkulator_placa.html .^[23]

2.1.2 Otvaranje obrta

Otvaranje obrta se odvija u tri koraka: odabir vrste obrta, prikupljanje dokumentacije te predaja dokumentacije i uplata pristojbi. [HITRO.HR](http://www.hitro.hr) u postupku otvaranja sudjeluje kao posrednik između građana i tijela/ureda ovlaštenog za registriranje obrta.^[2]

Procedura otvaranja obrta :

- Odabir vrste obrta
- Prikupljanje dokumentacije
- Predaja dokumentacije i uplata pristojbi

Detaljne informacije o proceduri otvaranja obrta možete pronaći na internet adresi <http://www.hitro.hr/Default.aspx?sec=23> .

2.2 Jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću – j.d.o.o.

Jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću (j.d.o.o.) je društvo kapitala čiji je najniži iznos temeljnog kapitala 10 kuna, a najniži nominalni iznos poslovnog udjela iznosi 1 kunu. Temeljni kapital društva mora biti uplaćen u novcu i nije dopušteno osnivanje društva unosom u temeljni kapital stvari ili prava.

J.d.o.o. mogu osnovati najviše tri osobe i samo jedna osoba može biti član uprave (direktor). Članovi društva su njegovi osnivači (vlasnici). U j.d.o.o.-u samo direktor odgovara za poslovanje društva.

Prema Zakonu o trgovačkim društvima j.d.o.o. mora unositi u zakonske rezerve četvrtinu dobiti iskazane u godišnjim financijskim izvješćima, a zakonske rezerve mogu se upotrijebiti samo za povećanje temeljnog kapitala i za pokrivanje gubitaka društva koji se ne mogu pokriti iz dobiti tekućeg razdoblja.

Zakon dopušta povećanje temeljnog kapitala j.d.o.o.-a na iznos minimalnog temeljnog kapitala potrebnog za osnivanje d.o.o.-a. Ukoliko društvo poveća temeljni kapital na zakonski minimum potreban za osnivanje d.o.o.-a, prestaje primjena zakonskih odredbi o unosu dobiti u obvezne zakonske rezerve društva. Kod povećanja temeljnog kapitala potrebno je izmijeniti društveni ugovor ili izjavu o osnivanju društva. U tom slučaju dolazi do preoblikovanja j.d.o.o.-a u d.o.o. [17]

2.2.1 Koraci pri otvaranju jednostavnog društva s ograničenom odgovornošću

Stupanjem na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o trgovačkim društvima (NN 111/12) putem usluge e-Tvrtka omogućeno je elektroničko osnivanje Jednostavnog društva s ograničenom odgovornošću (J.d.o.o.) s temeljnim kapitalom u novcu iz bilo kojeg javnobilježničkog ili [HITRO.HR](http://www.hitro.hr) ureda u Republici Hrvatskoj na bilo koji od Trgovačkih sudova u roku 24 sata dnevno 7 dana u tjednu. Nakon što sud zaprimi elektroničku prijavu za osnivanje trgovačkog društva rok za donošenje odluke je 24 sata.

U rok od 24 sata ne ubrajaju se vikendi i neradni dani. Za elektroničke prijave poslane nakon uredovnog radnog vremena Suda rok od 24 sata teče od sljedećeg radnog dana. Rok od 24 sata ne odnosi se na prijave koje su Trgovačkom sudu podnesene u papirnom obliku. Za prijave podnesene u papirnom obliku, rok upisa u Sudski registar je 15 dana. [3]

Procedura otvaranja jednostavnog društva s ograničenom odgovornošću:

- Rezervacija imena društva
- Posjet javnom bilježniku
- Predaja dokumentacije i uplata pristojbi
- Preuzimanje dokumentacije i otvaranje računa

Detaljne informacije o proceduri otvaranja jednostavnog društva s ograničenom odgovornošću možete pronaći na internet adresi <http://www.hitro.hr/Default.aspx?sec=85>.

2.3 Društvo s ograničenom odgovornošću - d.o.o.

Društvo s ograničenom odgovornošću (d.o.o.) je trgovačko društvo u koje jedna ili više pravnih ili fizičkih osoba ulažu temeljne uloge s kojima sudjeluju u unaprijed dogovorenom temeljnom kapitalu. Temeljni ulogi ne moraju biti jednaki. Nijedan osnivač ne može kod osnivanja društva preuzeti više temeljnih uloga. Poslovni udjeli se ne mogu izraziti u vrijednosnim papirima. Članovi ne odgovaraju za obveze društva. Ako temeljni ulog u društvo s ograničenom odgovornošću ne unese onaj tko je na to obavezan niti to društvo s ograničenom odgovornošću može nadoknaditi prodajom poslovnoga udjela, drugi su članovi društva dužni u društvo s ograničenom odgovornošću uplatiti iznos koji nedostaje srazmjerno svojim poslovnim udjelima u društvu. [6]

2.3.1 Koraci pri otvaranju društva s ograničenom odgovornošću

Stupanjem na snagu Pravilnika o načinu upisa u sudski registar (NN 22/12) putem usluge e-Tvrtka omogućeno je elektroničko osnivanje društva s ograničenom odgovornošću sa temeljnim kapitalom u novcu iz bilo kojeg Javnobilježničkog ili [HITRO.HR](http://www.hitro.hr) ureda u Republici Hrvatskoj na bilo koji od Trgovačkih sudova 24 sata dnevno 7 dana u tjednu. Nakon što sud zaprimi elektroničku prijavu za osnivanje trgovačkog društva rok za donošenje odluke je 24 sata.

U rok od 24 sata ne ubrajaju se vikendi i neradni dani. Za elektroničke prijave poslone nakon uredovnog radnog vremena Suda, rok od 24 sata teče od sljedećeg radnog dana. Rok od 24 sata ne odnosi se na prijave koje su Trgovačkom sudu podnesene u papirnom obliku. Za prijave podnesene u papirnom obliku, rok upisa u Sudski registar je 15 dana. [5]

Procedura otvaranja društva s ograničenom odgovornošću :

- Rezervacija imena društva
- Posjet javnom bilježniku
- Predaja dokumentacije i uplata pristojbi
- Preuzimanje dokumentacije i otvaranje računa

Detaljne informacije o proceduri otvaranja društva s ograničenom odgovornošću možete pronaći na internet adresi <http://www.hitro.hr/Default.aspx?sec=22> [6].

2.4 Porezi i prirezi

Trgovačka društva po osnovi obavljanja djelatnosti za koje su registrirana obvezna su plaćati porez na dobit i PDV, ako su obveznici PDV-a. Također mogu biti i obveznici županijskih, gradskih ili općinskih poreza i poreza na promet nekretnina, kao i posebnih poreza i trošarina. Trgovačka društva koja zapošljavaju radnike, ili ako drugim fizičkim osobama isplaćuju primitke, obvezna su za njih obračunati, obustaviti i uplatiti propisane poreze i doprinose.

Detaljniji podaci o porezima i prirezima što su j.d.o.o. i d.o.o. dužani plaćati mogu se pronaći na web adresi http://www.porezna-uprava.hr/trgovacka_drustva/Stranice/default.aspx . [18]

Detaljniji izračun poreznih davanja i obaveznih uplata za mirovinsko te zdravstveno osiguranje možete potražiti na web adresi www.rrif.hr/kalkulator_placa.html . [16]

2.5 Usporedba između poduzetničkih subjekata

Niže navedena tablica sadržava informacije o razlikama između obrta, j.do.o. i d.o.o.

	Obrt	j.d.o.o.	d.o.o.
Temeljni kapital	Nema	Minimalno 10 kn Maksimalno 20.000 kn	Minimalno 20 000 kn Maksimalno- nije definirano
Odgovornost	Imovinom obrtnika	Visinom temeljnog kapitala	Visinom temeljnog kapitala
Troškovi osnivanja	Otprilike 1.000,00 kn	Otprilike 1.000,00 kn	Otprilike 6.000,00 kn
Troškovi likvidacije	150 kn upravne pristojbe + 20 kn državnih biljega	600 kn	2500 kn
Vrijeme potrebno za otvaranje/osnivanje	Max 15 dana	Max 10 dana	Max 10 dana
Rad članova obitelji (bez ugovora o radu)	Da	Ne	Ne
Mjesto registracije	e-obrt	Trgovački sud	Trgovački sud
Knjigovodstvo	Obrtnici koji posluju u sustavu dohotka vode jednostavne poslovne knjige dok su obveznici poreza na dobit (obrtnici s prihodima većim od tri milijuna kuna) podložni dvojnomo knjigovodstvu kao i trgovačka društva.	Dvojno knjigovodstvo u skladu sa Zakonom o računovodstvu	Dvojno knjigovodstvo u skladu sa Zakonom o računovodstvu
Članstvo Komori	Hrvatska obrtnička komora	Hrvatska gospodarska komora	Hrvatska gospodarska komora
Djelatnosti	Sve dopuštene djelatnosti uz posjedovanje odgovarajuće stručne spreme za vezane obrte i/ili povlastice za povlaštene obrte	Sve dopuštene djelatnosti bez obzira na stručnu spremu	Sve dopuštene djelatnosti bez obzira na stručnu spremu

Porezne stope	Progresivna 12%, 25%, 40% (ovisno o visini dohotka)	20%	20%
Broj zaposlenika	Nema ograničenja	Nema ograničenja	Nema ograničenja
Plaćanje poreza na dodanu vrijednost	Naplaćeni račun	Naplaćeni račun	Naplaćeni račun
Minimalni osobni dohodak i doprinosi	Minimalni doprinos iznosi 1530 kn/mj. (prema trenutnoj osnovici od 3.177,20 kn/mj za SSS). Ukoliko je vlasnik obrta zaposlen negdje drugdje, ne postoji obveza plaćanja paušalnih doprinosa u obrtu, nego se isti plaćaju na kraju godine, ali samo na ostvareni dohodak.	Minimalna bruto I plaća je trenutno 3.120,00 kn, a moguća je prijava i na nepuno radno vrijeme, te je bruto plaća u tom slučaju proporcionalno manja. Koliko u pojedinim slučajevima iznosi bruto I, odnosno bruto II, a koliko neto isplata, može se pogledati na kalkulatoru plaća (www.rrif.hr). Ukoliko je vlasnik zaposlen negdje drugdje, ne postoji obveza plaćanja doprinosa, nego se na ostvarenu dobit na kraju godine plaća porez na dobit 20% + porez na dividendu 12% ukoliko se ista isplaćuje.	Minimalna bruto I plaća je trenutno 3.120,00 kn, a moguća je prijava i na nepuno radno vrijeme, te je bruto plaća u tom slučaju proporcionalno manja. Koliko u pojedinim slučajevima iznosi bruto I, odnosno bruto II, a koliko neto isplata, može se pogledati na kalkulatoru plaća (www.rrif.hr). Ukoliko je vlasnik zaposlen negdje drugdje, ne postoji obveza plaćanja doprinosa, nego se na ostvarenu dobit na kraju godine plaća porez na dobit 20% + porez na dividendu 12% ukoliko se ista isplaćuje.
Maksimalan dohodak i doprinosi	Ostvareni dohodak podliježe oporezivanju po progresivnoj stopi od 12%, 25% ili 40%.	Na ostvarenu dobit plaća se porez na dobit 20% + porez na dividendu 12% ukoliko se ista isplaćuje.	Na ostvarenu dobit plaća se porez na dobit 20% + porez na dividendu 12% ukoliko se ista isplaćuje.

Tablica 2. Usporedba između obrta, j.d.o.o. i d.o.o. [1]

3 FINANCIRANJE I PODRŠKA PODUZETNIČKIM SUBJEKTIMA

3.1 Financiranje novih poduzetničkih subjekata

Financiranje novih poduzetničkih subjekata moguće je na više načina: FFF financiranje, Financiranje od strane fondova Europske unije, Financiranje putem crowdfunding platformi, Financiranje iz rizičnog kapitala, Financiranje putem bankovnog sektora.

FFF financiranje (engl. friends, family, fools)

Financiranju od strane vlastite obitelji, financiranju iz vlastitih sredstava te financiranje od strane poslovnih anđela. Poslovni anđeli su privatni investitori zainteresirani za ulaganja u proizvodne i inovativne tvrtke u vrlo ranom stadiju razvoja.

Hrvatska mreža poslovnih anđela (CRANE, www.crane.hr) je neprofitna udruga koja okuplja privatne investitore koji su zainteresirani za ulaganja u inovativne tvrtke u ranom stadiju razvoja. CRANE je krovna organizacija poslovnih anđela u Hrvatskoj i jedna od najuspješnijih organizacija u Europi. Udruga je pokrenuta 2008. godine zajedničkom inicijativom partner institucija Agencije za promicanje izvoza i ulaganja, Poteza Ventures, Hrvatske Private Equity i Venture Capital Asocijacije, Udruge za poticanje softverskog i online poduzetništva 'Initium' i uspješnih poduzetnika Damira Sabola i Hrvoja Prpića. Do 2015. godine, članovi Crane-a u hrvatske tvrtke uložili su preko 23 milijuna kuna.[8]

Financiranje od strane fondova Europske unije

Financiranje poduzetničkih subjekata od strane Europske unije provodi se putem EU programa i strukturnih fondova koji pokrivaju financiranje malih i srednjih projekata.[9] Web adrese sa izdvojenim novostima u vezi korištenja EU fondova u poduzetničke svrhe:

- www.eufondovi.hr
- www.europa.eu/european-union/about-eu/funding-grants_hr
- www.strukturnifondovi.hr/kako-do-eu-fondova-korak-1

Financiranje putem crowdfunding platformi

Crowdfunding predstavlja kolektivnu suradnju s ciljem financiranja ideja pri kojoj se financiranje sastoji od mnoštva manjih donacija koje se prikupljaju putem interneta. Ova je metoda pravi iskorak u procesu financiranja, a daje priliku kreativnim pojedincima da svojim projektom potaknu interes javnosti i pritom dođu do potrebnih sredstava. Postoji više od 500 crowdfunding platformi.

[7]

Primjeri crowdfunding platforma su:

- www.gofundme.com
- www.gofundme.com
- www.kickstarter.com

Financiranje iz rizičnog kapitala

Rizični kapital predstavlja investicijski fond koji se razlikuje od drugih otvorenih investicijskih fondova po tome što ulaže u rizičnije djelatnosti i ima veće stope prinosa. Karakteristika rizičnog kapitala je da ima aktivnu ulogu u menadžmentu kompanije u koju se uložilo, pomaže startupu sa svojom mrežom kontakata i u savjetovanju te ako bude potrebno, priključenju te kompanije drugoj. [7]. Popis alternativnih investicijskih fondova može se pronaći na web adresi www.hanfa.hr/HR/nav/88.

Financiranje putem bankovnog sektora

Financiranje poduzetništva putem bankovnog sektora je moguće temeljem kredita namjenjenih za razvoj obrtnika te malog i srednjeg poduzetništva. Detaljnije objašnjene uloge Hrvatske banke za obnovu i razvitak u financiranju poduzetništva nalazi se u poglavlju 3.2.3. Hrvatska banka za obnovu i razvitak (HBOR).

3.2 Institucije za financiranje poduzetništva

Poduzetničke potporne institucije olakšavaju pristup izvorima financiranja, omogućavaju prijenos znanja i vještina potrebnih za uspješno pokretanje poduzetničkih pothvata, pružaju informacije neophodne za donošenje svih važnih odluka vezanih uz pokretanje poduzeća ili planiranje rasta i razvoja poduzeća. [19]

Neke od poduzetničkih potpornih institucija:

- Ministarstvo gospodarstva (MINGO), www.mingo.hr
- Ministarstvo poduzetništva (MINPO), www.poduzetnistvo.gov.hr
- Ministarstvo turizma (MINT), <http://www.mint.hr/>
- Hrvatska banka za obnovu i razvitak (HBOR), www.hbor.hr
- Hrvatska agencija za malo gospodarstvo, inovacije i investicije (HAMAG-BICRO) www.hamagbicro.hr
- Hrvatski zavod za zapošljavanje (HZZ), www.hzz.hr
- Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost (FZOEU), www.fzoeu.hr

4 TERA TEHNOPOLIS

Osnovana 2002. godine, TERA Tehnopolis je zajednički projekt Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, grada Osijeka i Osječko-baranjske županije. Aktivnosti Centra fokusiraju se na razvoj ekonomije temeljene na znanju implementirajući značajno unaprijeđene tehnologije (proizvode, usluge i procese), komercijalizaciju javno financiranih istraživanja provedenih od strane Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, kao i na zaštitu intelektualnog vlasništva. Centar omogućuje usluge poslovnog savjetovanja i edukacije, zastupanje u polju zaštite intelektualnog vlasništva, izrade prototipova i modela koristeći 3D tehnologiju tiskanja, te davanja poslovnih prostora u najam u TERA poslovnom inkubatoru radi realizacije projekta temeljenih na znanju. Znanstveni i razvojni projekti organizirani su i provedeni za potrebe industrija, u koordinaciji sa članovima Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, kao i drugih značajnih institucija.

Ukoliko su Vam potrebne dodatne informacije javite se na broj telefona **031/251-000**, e-mailom na ured@tera.hr ili osobno u prijemni ured Tera Tehnopolisa na adresi Trg Ljudevita Gaja 6 u Osijeku. Dodatne informacije o Teri Tehnopolis nalaze se na web stranici www.tera.hr.

4.1 Inkubacija stanara u Tera Tehnopolis inkubatoru

Poduzetnički inkubator TERA je poslovni prostor namijenjen malim i srednjim poduzetnicima koji pokreću poslovanje ili proširuju postojeće. Inkubator površine 1.200 m² obuhvaća 18 ureda, 12 radnih stanica, informatičku učionicu, seminarsku sobu i sobe za sastanke manjeg kapaciteta, te sanitarni čvor. Osim poslovnog prostora i suvremene uredske opreme, stanarima je na raspolaganju savjetodavna i konzultantska potpora pri realizaciji poduzetničkih ideja. Stanarom poslovnog inkubatora TERA mogu postati poduzetnici, inovatori i fizičke osobe koje žele razvijati na znanju utemeljeno poduzeće uz primjenu novih tehnologija i inovacija. Detaljnije informacije u vezi inkubacije u Tera Tehnopolis inkubatoru mogu se pronaći na web adresi www.portfolio.web.tera.hr/?page_id=780.

4.2 Nacionalni i međunarodni projekti za potporu malim i srednjim poduzetnicima

Nacionalni projekti

Budi uzor® - natjecanje u pisanju studentskih poslovnih planova

Budi uzor® je natjecanje u pisanju studentskih poslovnih planova. Tera Tehnopolis je izradila web aplikaciju za izradu poslovnih planova kojem se može pristupiti na web adresi <https://app.budiuzor.tera.hr/> . Detalji u vezi projekta Budi uzor®, kao i sam postupak prijave, mogu se pronaći na web adresi www.portfolio.web.tera.hr/?page_id=345 .

StudOS – studentski poduzetnički inkubator

Prostor je namijenjen prihvatu malih i srednjih poduzetnika s naglaskom na poduzetnike početnike čija se djelatnost temelji na visokim tehnologijama i inovacijama. Naglasak projekta je na dodatnom razvoju poduzetničkih potpornih institucija tj. poduzetničkih inkubatora, kao i podizanje razine poduzetničkih znanja i vještina kroz treninge i edukaciju. Detalji u vezi projekta mogu se pronaći na web adresi www.studos.web.tera.hr/?page_id=93 .

Međunarodni projekti

Europska poduzetnička mreža (EEN- Enterprise Europe Network)

Europska poduzetnička mreža (engl. Enterprise Europe Network – EEN) je nastala kao inicijativa Europske komisije za pružanje potpore malim i srednjim poduzetnicima u stvaranju preduvjeta za širenje poslovanja na europskom tržištu, plasiranje vlastitog proizvoda/usluge ili transfer tehnologije iz inozemstva. Detalji u vezi projekta mogu se pronaći na web adresi www.portfolio.web.tera.hr/?page_id=119 .

Erasmus za mlade poduzetnike (EYE- Erasmus for Young Entrepreneurs)

Erasmus za mlade poduzetnike međunarodni je program razmjene koji pruža priliku mladim i obećavajućim poduzetnicima da uče od iskusnih poduzetnika koji upravljaju manjim tvrtkama u drugim zemljama sudionicama. Detalji u vezi projekta mogu se pronaći na web adresi www.portfolio.web.tera.hr/?page_id=637

5 IZVORI

1. www.virtualni-ured.net/hr/pages/item/337-sto-registrirati-obrt-ili-doo.html , stranica posjećena 27.7.2016.
2. www.hitro.hr/Default.aspx?sec=23 , stranica posjećena 27.7.2016.
3. www.hitro.hr/Default.aspx?sec=85 , stranica posjećena 27.7.2016.
4. www.jdoo.info/2014/03/jdoo.html , stranica posjećena 28.7.2016.
5. www.poslovniforum.hr/info/doo.asp , stranica posjećena 28.7.2016.
6. www.hitro.hr/Default.aspx?sec=22 , stranica posjećena 27.7.2016.
7. www.tempus.estudent.hr/financiranje-startup-poduzeca/ , stranica posjećena 1.8.2016.
8. www.crane.hr/o-nama/ , stranica posjećena 1.8.2016.
9. Financiranje start-up poduzeća u europskoj uniji (Tomislav Šokić)
10. www.hr.wikipedia.org/wiki/Startup , stranica posjećena 1.8.2016.
11. Vodič za definiciju malog i srednjeg poduzetništva u natjecajima za dodjelu sredstava iz fondova EU (pdf, Hrvatska gospodarska komora)
12. www.netokracija.com/shoutem-%E2%80%93-od-ideje-preko-investicije-do-proizvoda-9626 , stranica posjećena 1.8.2016.
13. prof.dr.sc. Štefanić I. (2015.) Inovativno³ poduzetništvo, Osijek , str 18
14. prof.dr.sc. Štefanić I. (2015.) Inovativno³ poduzetništvo, Osijek , str 344
15. www.porezna-uprava.hr/obrtnici/Stranice/Obrtnici3.aspx , stranica posjećena 8.8.2016.
16. www.rrif.hr/kalkulator_placa.html , stranica posjećena 8.8.2016.
17. www.jdoo.info , stranica posjećena 8.8.2016.
18. www.porezna-uprava.hr/trgovacka_drustva/Stranice/default.aspx , stranica posjećena 8.8.2016.
19. doc.dr.sc. Anamarija Delić, doc.dr.sc. Mirela Alpeza, izv.prof.dr.sc. Sunčica Oberman Peterka
Uloga poduzetničkih potpornih institucija u razvoju gospodarstva istočne Hrvatske – slučaj osječkog centra za poduzetništvo